

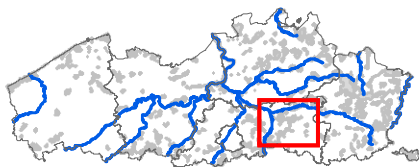
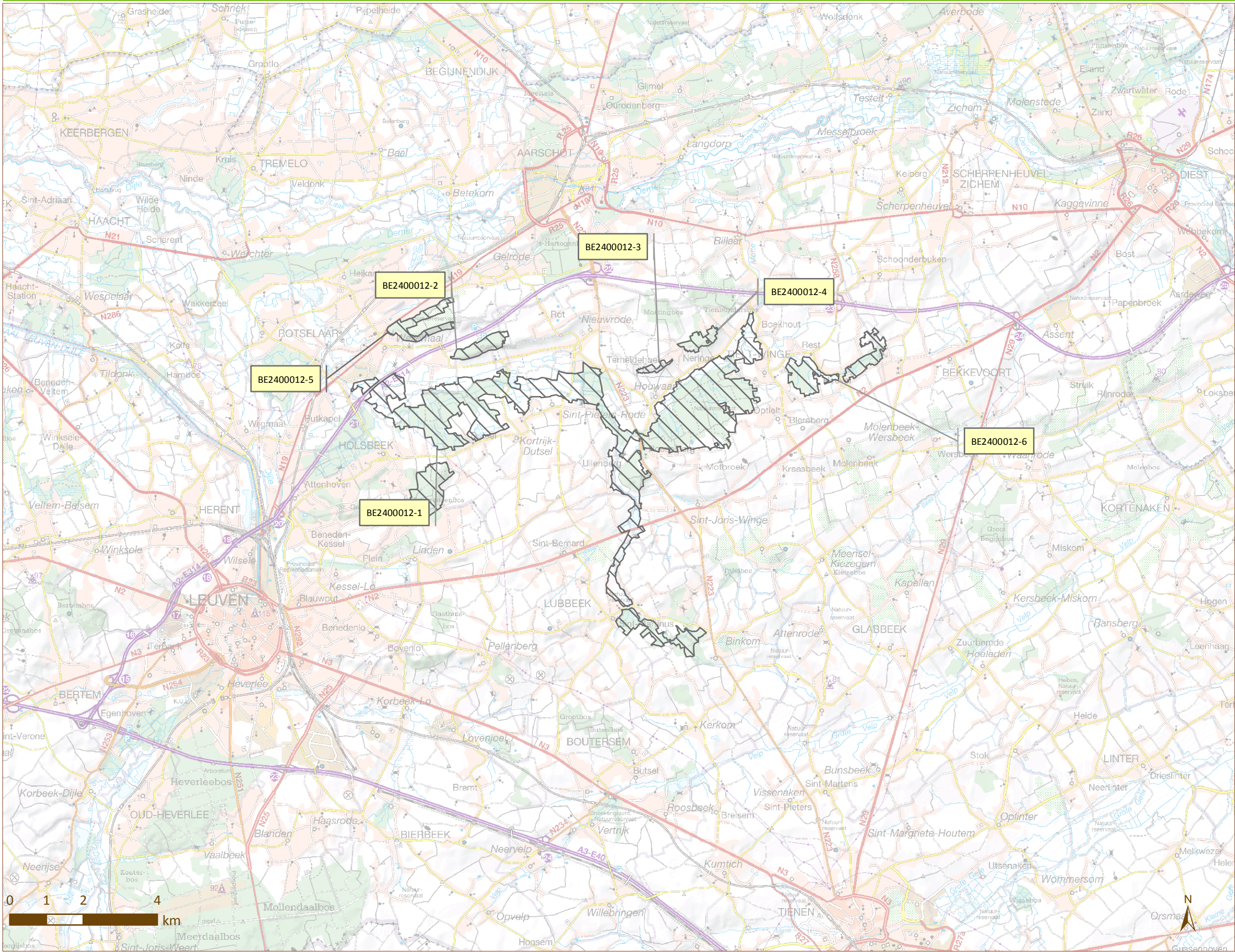
BE2400012 - Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen

Managementplan Natura 2000 1.0

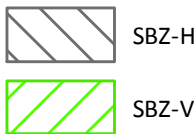
Statuut document:	Informatief document
Auteur:	Agentschap voor Natuur en Bos
Datum:	19/12/2014
Documentnummer:	Natura2000_0000308

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

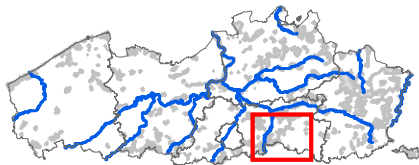
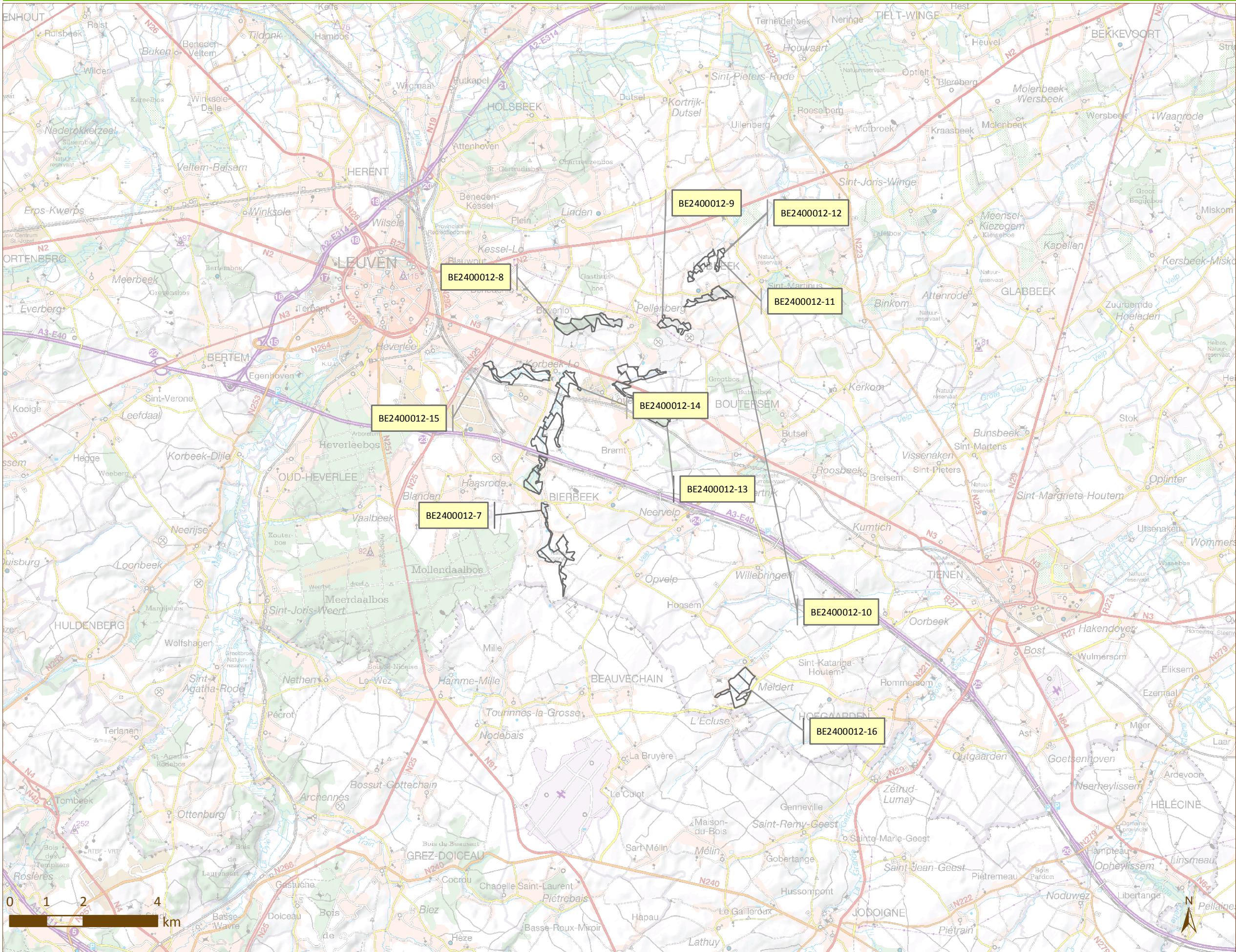
Legende

Situering van de deelgebieden
van de Habitatrictlijn

Vlaanderen
is natuur

Legende

SBZ-H

SBZ-V

Situering van de deelgebieden
van de Habitatrictlijn

Vlaanderen
is natuur

Inhoudstafel

1. Inleiding

2. Taakstelling

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

3 Openstaande taakstelling

3.1 Habitats

3.2 Soorten

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

4.1 Inspanningsmatrix

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

6 Richtkaart

6.1 Situering actuele habitats

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

6.7 Zoekzones

6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

1. Inleiding

Algemeen kader

Om de soortenrijkdom van planten en dieren en hun leefgebieden in de toekomst de noodzakelijke kansen te geven, is op grond van Europese richtlijnen, de Vogel- en Habitatrichtlijn, een samenhangend Europees netwerk van beschermde gebieden aangeduid: het Natura 2000-netwerk. In Vlaanderen zijn 62 Natura 2000-gebieden aangeduid, ook **speciale beschermingszones (hierna: SBZ)** genoemd. Deze gebieden zijn belangrijk om kansen te geven aan soorten en habitattypes van Europees belang. Voor Vlaanderen handelt het om 46 habitattypes, 49 dier- en plantensoorten en 55 vogelsoorten.

Op de lidstaten van de Europese Unie rust de verplichting om de nodige maatregelen te nemen om een ‘gunstige staat van instandhouding’ te realiseren voor bijlagesoorten en habitattypes van Europees belang. Om richting te geven aan deze maatregelen zijn door de Vlaamse regering doelen op Vlaams niveau (de zogenaamde **G-IHD**) en per speciale beschermingszone (de zogenaamde **S-IHD**) bepaald. Deze S-IHD zijn, na een intensief overlegproces tussen 2010 en 2013, vastgelegd in aanwijzingsbesluiten die door de Vlaamse regering definitief werden goedgekeurd op 23/04/2014.

De realisatie wordt gefaseerd en programmatorisch aangepakt. De realisatie van de instandhoudingsdoelen is complex: niet alle kennis is al aanwezig, verschillende belangen en personen zijn betrokken, de middelen en tijd zijn beperkt. Daarnaast is het belangrijk voor alle betrokken partijen om voortgang te maken. Omdat Vlaanderen zesjaarlijks aan Europa moet rapporteren over de voortgang, is geopteerd voor fases/cycli van zes jaar. Per cyclus wordt een **Vlaams Natura 2000 programma** opgemaakt met de Vlaamse taakstelling voor de komende periode. Inspanningen die binnen de programmacyclus moeten worden gerealiseerd zijn bindend. Het programma omschrijft ook welke engagementen sectororganisaties of overheidsinstanties opnemen en welke budgettaire consequenties hier aan verbonden zijn. Op het niveau van de speciale beschermingszones wordt de realisatie van de taakstelling opgevolgd en gestuurd via een **Managementplan Natura 2000**.

Focus Vlaams Natura 2000 programma 2014–2020

Voor de eerste programmaperiode 2014-2020 vertrekt het Natura 2000-programma van de Europese Biodiversiteitsstrategie, van Vlaanderen in Actie (ViA) en van het Pact 2020. De realisatie van die taakstelling betekent concreet dat in 2020, aan het eind van de eerste programmaperiode, 16 van de 46 beschermde habitattypes in een gunstige staat van instandhouding moeten verkeren of verbetering vertonen ten opzichte van 2007. Voor de habitattypes die niet behoren tot de 16 habitattypes 2020 worden in 2020 tussendoelen gesteld rekening houdend met de doelafstand tot 2050. Deze tussendoelen omvatten naast stand still ook de opdracht om in totaal 70% van de oppervlakte onder correct beheer te brengen. Ook voor soorten worden tussendoelen bepaald om de doelstellingen in 2050 te realiseren. Er worden geen specifieke ‘soorten 2020’ bepaald aangezien de op Europese schaal betere situatie van soorten. Bovendien wordt verwacht dat soorten ook zullen profiteren van de inspanningen voor de habitats.

Doelstelling en inhoud managementplan

De realisatie van de instandhoudingsdoelen gebeurt door maatregelen op het terrein door verschillende mensen en organisaties. De concrete ruimtelijke ligging, de planning van en afspraken over deze maatregelen zijn/worden opgenomen in plannen of projecten. Het managementplan geeft per SBZ een overzicht van de uitgevoerde, geplande en/of noodzakelijke plannen of projecten van de verschillende organisaties en mensen (= informatief). Op basis van de inschatting van de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de verschillende doelen en de taakstelling opgenomen in het Natura 2000 programma 2014-2020, geeft het bovendien ook aan voor welke terreinacties er nog afspraken moeten worden gemaakt en met welke prioriteit (= richtinggevend).

Om de vooruitgang en de realisatie van de doelen, indien nodig, te kunnen afdwingen is het managementplan het kader voor de afweging van projecten en plannen en voor het opleggen van bepaalde maatregelen. Het managementplan wordt opgemaakt en beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: het ANB) in overleg met het overlegplatform dat door het ANB voor elke speciale beschermingszone of –zones wordt georganiseerd. De goedkeuring van het managementplan gebeurt door de Vlaamse regering na formeel advies van de Gewestelijke Overleginstantie.

Gezien de technische en maatschappelijke complexiteit van de opdracht tot het realiseren van de taakstellingen; is vastgelegd dat per planperiode verschillende fasen kunnen worden onderscheiden. De startversie (managementplan 1.0) beschrijft de taakstelling voor deze planperiode voor de speciale beschermingszone. Bij de start/het einde van elke fase wordt een geactualiseerde en aangevulde versie van het managementplan vastgesteld. Voor het afronden van elke fase wordt een generieke timing op Vlaams niveau opgelegd voor alle SBZ:

- MP 1.0 met een beschrijving van de taakstelling voor deze planperiode in elke SBZ (2014).
- MP 1.1 met een beschrijving van de stand van zaken, geplande acties en gekende (prioritaire) acties (2015).
- MP 1.2 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties en uitgewerkte prioritaire acties (2017).
- MP 1.3 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties, een stand van zaken van de prioritaire acties met, indien nodig, een beschrijving van de verplichtende maatregelen (2017).

Inhoud managementplan

De inhoud van het managementplan is wettelijk vastgelegd in artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014. De inhoudstafel van voorliggend document volgt de daarin voorgeschreven samenstelling.

Statuut van voorliggend Managementplan 1.0

Dit managementplan 1.0 is gebaseerd op het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszone ‘BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen’ en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van 23/04/2014 (hierna: het S-IHD-besluit).

Dit managementplan 1.0 werd niet formeel vastgelegd en is een informatief document. Overeenkomstig de afspraak op de vergadering van de Vlaamse Overleggroep (dit is de voorloper van de Gewestelijke Overleginstantie) van 09/07/14 is het te beschouwen als een basis- of startversie van de managementplannen met indicatieve opgave van de taakstelling per SBZ en per deelgebied. Nog niet alle elementen van een managementplan, zoals beschreven in het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014, zijn ingevuld. Bij elk hoofdstuk is aangegeven of, dan wel in welke mate, dit ingevuld werd in deze planversie.

2. Taakstelling

Het gebiedsgericht kader voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen is door de Vlaamse regering vastgesteld op 23/04/2014 . Per SBZ zijn de specifieke doelstellingen en de prioritaire inspanningen vastgelegd. In paragraaf 2.1 worden de vastgelegde doelstellingen weergegeven. Per landschapstype zijn het doel en de bijbehorende habitats en soorten opgenomen. Per soort en habitat zijn ook het gebiedsgericht kwantiteitsdoel (populaties of oppervlakten) en kwaliteitsdoel beschreven. In paragraaf 2.2 zijn de inspanningen die noodzakelijk zijn voor het bereiken van de verschillende doelstellingen opgenomen. De laatste paragraaf (2.3) bevat de lijst van gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering die naar boven zijn gekomen tijdens het overleg over de doelstellingen.

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

Legende	
Symbool	Omschrijving
+	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit
=/+	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale uitbreidingsmogelijkheid
=(-)	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale inkrimpingsmogelijkheid

Deze SBZ is belangrijk voor de ontwikkeling van verscheidene Europese beschermde water- en moerasvegetaties in Vlaanderen. De historische versnippering van het gebied heeft ervoor gezorgd dat er momenteel weinig speelruimte is voor toename van deze habitattypen, die momenteel allemaal slechts zeer beperkt voorkomen in deze SBZ. Bovendien zijn deze vegetaties momenteel vaak gedeeltelijk aangetast (o.m. verontreiniging). Wegens beperkte abiotische potenties wordt er slechts beperkt ingezet op toename en maximaal op kwaliteitsverbetering. Enkele Europese soorten die gebonden zijn aan deze habitats zijn bittervoorn en drijvende waterweegbree. Voor deze soorten wordt ook voornamelijk ingezet op kwaliteitsverbetering.

Habitats - Water- en moerasvegetaties			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
3140 - Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische Chara spp. vegetaties	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Behoud van de huidige relictten in Walenbos en aan de voet van Troostenbergbos (deelgebieden 1c en 1d) met mogelijk kleine, pleksgewijze toename door omvorming daar of mogelijk ook in de Bierbeekse valleien en Meldertbos (deelgebieden 7, 13-16).	De kwaliteitsdoelstelling voor dit habitatype is een aangepaste grondwaterstand, een goede waterkwaliteit en minder (eutrofiërende) atmosferische deposities (volgens LSVI-normen).
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de huidige 0,001 ha in Walenbos (deelgebied 1c).	De kwaliteitsdoelstelling voor dit habitatype is een aangepaste grondwaterstand, een goede waterkwaliteit en minder (eutrofiërende) atmosferische deposities (volgens LSVI-normen).
7140 - Overgangs- en trilveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud met toename door omvorming van de huidige 0,01 ha in Walenbos (deelgebied 1c) naar 2 à 3 ha.	De kwaliteitsdoelstelling voor dit habitatype is een aangepaste grondwaterstand, een goede waterkwaliteit en minder (eutrofiërende) atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Bijkomend moeten de omstandigheden beheersmatig optimaal zijn ten voordele van veenontwikkeling.
7220 - Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)	Doel	=	+
	Omschrijving	De voorkomende relictten van kalktufbronnen behouden en beschermen in de Molendaalbeekvallei (deelgebied 14) en Meldertbos (deelgebied 16) en mogelijk ook in Zwarte en Koebos (deelgebieden 7 en 13), als daar aanwezig.	De kwaliteitsdoelstelling voor dit habitatype is een aangepaste grondwaterstand, een goede waterkwaliteit en minder (eutrofiërende) atmosferische deposities (volgens LSVI-normen).
7230 - Alkalisch laagveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud met toename door omvorming van de huidige 0,1 ha naar 2 ha. Dit is mogelijk in Koebos, Walenbos, Zwarte bos en de Molen(daal)beekvallei (deelgebieden 1c, 7 en 13-15).	De kwaliteitsdoelstelling voor dit habitatype is een aangepaste grondwaterstand, een goede waterkwaliteit en minder (eutrofiërende) atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Bijkomend moeten de omstandigheden beheersmatig optimaal zijn ten voordele van veenontwikkeling.

Soorten - Water- en moerasvegetaties			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
Bittervoorn	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Minstens behoud van de huidige bittervoornpopulatie en mogelijk uitbreiding.	De reeds voorziene waterkwaliteitsverbetering verbetert ook het leefgebied van de bittervoorn. Een bijkomende doelstelling voor deze soort is het opheffen van vismigratieknelpunten.
Drijvende waterweegbree	Doel	+	+
	Omschrijving	De soort komt niet meer voor binnen deze SBZ. Doel is herstel van de soort vanuit bestaande zaadbanken in Walenbos (deelgebied 1c).	Een bijkomende verbetering van de habitatkwaliteit van deze soort omhelst het periodiek en pleksgewijs creëren van meer pionierssituaties op plaatsen met mogelijke zaadbanken zoals in Walenbos (deelgebied 1c).
Kamsalamander	Doel	+	+
	Omschrijving	Herstel van de kamsalamander-populatie van deze SBZ indien de soort nog voorkomt en duurzame herkolonisatie uit o.a. de Getevallei en van nabij deelgebied 1, gekaderd binnen een ruimer soortenbeschermingsplan.	Deze soort heeft bijkomend nood aan een verbetering van zijn habitat-kwaliteit. Dit omhelst de aanleg van meer, grotere, fragmentair of slechts deels waterhoudende, niet zure poelen. Binnen SBZ moet dit waterhabitat samenhangen met een geschikt landhabitat van graslanden met bossen, ruigtes en KLE's.
Zeggekorfslak	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Voldoende tot goede staat van instandhouding (deelgebied 1e).	Kwaliteitsverbetering van de geschikte leefgebieden; waar de soort aanwezig is, grote zeggenrijke vegetaties en dergelijke (natte ruige overgangen, ook rond rbb dottergrasland) in een goede kwaliteit brengen/houden.

Landschap: Heides en droge graslanden

Deze SBZ is belangrijk (2330 en 4010), zeer belangrijk (4030) en zelfs essentieel (6230_ha en hn) voor de ontwikkeling van verscheidene Europese beschermde heischrale en heidevegetaties. De habitattypes waarvoor deze SBZ belangrijk is, komen slechts beperkt voor (± 1 ha), maar van de droge heide en droge heischrale graslanden komen telkens 10 à 15 ha voor, weliswaar versnipperd en verspreid over verschillende deelgebieden. Ze leveren samen een bijzonder diverse en wat rijkere heidegemeenschap op in deze SBZ. Al deze habitattypes bevinden zich momenteel echter in een gedeeltelijk aangetaste actuele staat van instandhouding. Deze natuurgericht beheerde habitattypes in de heidesfeer mogen geen geïsoleerde eilanden zijn te midden van grote bos- of landbouwcomplexen. Daarom dienen deze types, en dan vooral die waarvoor deze SBZ zeer belangrijk en essentieel is (4030 en 6230), versterkt te worden voor het bereiken van een blijvende goede staat van instandhouding. Deze versterking betekent zowel vergroten (uitbreiden), verbeteren (aangepast beheren) als verbinden (landschapsecologisch optimaliseren) van deze habitattypes. Dit komt ook habitattypische soorten als levendbarende hagedis, sikkelsprinkhaan, mierenleeuw, hazelworm, boompieper en nachtzwaluw ten goede.

Habitats - Heides en droge graslanden			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen, subtype 2330_dw - dwerghaververbond	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de huidige 0,5 ha op de Beninks-, Wijngaard- en Houwaartse berg (deelgebieden 2-5). Enkel op Beninksberg (deelgebied 2) is een netwerk van > 15 ha in de heidesfeer (4030 incl. 2330 en 6230) tot doel gesteld (via omvorming naar vnl. grasland in de heidesfeer, maar ook dus naar een paar ha heide).	Via herstel/beheer de kwaliteit van dit habitatype verbeteren en minder verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan (zie algemeen kwaliteitsdoel bossen).
4010 - Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud met toename door omvorming van de huidige 0,5 ha naar 5 ha. Dit is mogelijk ter hoogte van De Roost/Horst en Bleuken (deelgebieden 1a en 6).	Via herstel/beheer de kwaliteit van dit habitatype verbeteren en minder verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan (zie algemeen kwaliteitsdoel bossen).
4030 - Droge Europese heide	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud van de huidige 13 ha met toename van 3 ha. De heidevegetaties die zich nu ter hoogte van de verschillende Diestiaanheuvels bevinden (Chartreuzen & Walenbos, Wijngaard-, Beninks- & Osseberg en ook relictten op Houwaartseberg-oost en Troostenberg, deelgebieden 1-6) blijven behouden. Enkel op Beninksberg (deelgebied 2) is een netwerk van meer dan 15 ha in de heidesfeer (4030 incl. 2330 en 6230) tot doel gesteld (via omvorming naar vnl. grasland in de heidesfeer, maar ook dus naar een paar ha heide). In alle vermelde deelgebieden is heide echter ook als open plek in 9120-bos tot doel gesteld.	Via herstel/beheer de kwaliteit van dit habitatype verbeteren en minder verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan (zie algemeen kwaliteitsdoel bossen).
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de huidige 10 ha droge heischrale graslanden en de 0.9 ha borstelgraslanden naar 20 ha. De heischrale vegetaties die er nu zijn ter hoogte van de verschillende Diestiaanheuvels (in de deelgebieden 1, 2, 5 en 6) blijven behouden . Op Beninksberg (deelgebied 2) wordt een netwerk van > 15 ha in de heidesfeer (6230 incl. 2330 en 4030) tot doel gesteld en in de Wingevallei en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c) is dat eerder een schraal graslandnetwerk (6230 incl. 6510 en 6410) van telkens meer dan 30 ha in Walenbos, in Dunbergbroek en in de Wingevallei. In alle vermelde deelgebieden is heischraal grasland echter ook als open plek in 9120-bos tot doel gesteld	Via herstel/beheer de kwaliteit van dit habitatype verbeteren en minder verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan (zie algemeen kwaliteitsdoel bossen).

Soorten - Heides en droge graslanden

Geen Soorten

Landschap: Ruigtes en graslanden

Deze SBZ is zeer belangrijk (6510) en zelfs essentieel (6410 en 6230_hmo) voor de ontwikkeling van verscheidene Europese beschermde graslandvegetaties, alsook voor Europees beschermde ruigtes (6430).

De blauw- en veldrusgraslanden, 2 subtypes van 6410 waarvoor deze SBZ essentieel is, komen momenteel echter beperkt voor in deze SBZ (4 ha) en vaak in een gedeeltelijk aangetaste actuele staat van instandhouding. Vochtige heischrale graslanden, waarvoor deze SBZ ook essentieel is, komen wat meer voor (10 ha), maar ook met weinig sleutelsoorten. Ook de meer (op 40 ha) voorkomende schrale hooilanden (type 6510) zijn aangetast. Een onaangepast beheer, overstroming met vuil water, verbossing, versnippering en verdroging vormen de voornaamste knelpunten bij deze Europees beschermde graslanden en ruigtes.

Voor een blijvende goede staat van instandhouding is versterking van vooral de graslandtypes nodig, zowel landschapsecologisch als kwalitatief. De natuurgericht beheerde hooilanden mogen geen geïsoleerde eilanden zijn te midden van grote bos- of landbouwcomplexen. Er moet een voldoende afwisselend landschap beoogd worden, dat naast boshabitattypes en naast rbb’s (zoals bv. dotter-, kamgras- en zilverschoongraslanden) en naast heide- en watergebonden habitats ook bestaat uit minstens 121 ha van dit type hooilanden (6230_hmo, 6410 én 6510). Dit komt ook de beperkt aanwezige habitattypische soorten als greppel-, moeras- en zompsprinkhaan en kwartelkoning ten goede.

De realisatie van dat 121 ha grote hooilandnetwerk behelst op ca. 67 ha ‘hooilandherstel’. Dit gebeurt bij voorkeur vanuit momenteel verlaten of met populieren beplante graslanden waar nog relictsoorten van de beoogde graslandhabitattypes voorkomen (± 35 ha). Daarnaast dienen bestaande, vaak verrijkte graslanden te worden omgevormd naar meer extensief beheerde hooilanden.

Een deel van de huidige ruigtes zal ook hersteld worden naar hooiland (d.i. in de 35 ha ‘hooilandherstel via omvorming’ vervat), terwijl een ander deel naar boshabitat zal evolueren (zie verder). Zo’n 78 ha kwaliteitsvolle ruigtes (6430) dienen in stand gehouden te worden. Hiervoor is echter vaak ook omvorming nodig vanuit populierenbossen. Dit komt ook de beperkt aanwezige Europese soort Spaanse vlag ten goede als ook de habitattypische purperstreepparemoervlinder.

De verschillende deelgebieden hebben zowel voor deze ruigtes als voor het hooilandcomplex de grootste potenties, met een belangrijk aandeel in de Wingevallei. Bij al de omvormingen dient er oog te zijn voor een goede ruimtelijke afwisseling en verbinding van de verschillende habitattypes.

Habitats - Ruigtes en graslanden			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_hmo - vochtige heischrale graslanden	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud met toename van de huidige 10 ha vochtige heischrale graslanden naar 15 ha met als richtwaarde voor uitbreiding 1 ha. Deze toename is grotendeels mogelijk via omvorming van gedegradeerde graslanden en exotenvossen, voornamelijk in de valleien van de Winge en Tieltse Motte (deelgebieden 1 en 6). In de Wingevallei, in Dunbergbroek en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c), worden schraalgraslandkernen tot doel gesteld van telkens meer dan 30 ha.	De kwaliteit van dit versnipperde habitatype, waarvan momenteel te weinig sleutelsoorten voorkomen, verbeteren (volgens LSVI-normen) en minder verzurende of eutrofiërende (atmosferische) deposities.
6410 - Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (EU-Molinion)	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud met toename van de huidige 2 ha veldrusgrasland én de huidige 2 ha blauwgrasland in de valleien van de Winge en de Tieltse Motte en in Zwarteboos en Koebos/Bruulbos (deelgebieden 1 en 6-7 en 13) naar 18 ha in totaal (zowel subtype veldrusgrasland als subtype blauwgrasland), voornamelijk via herstel vanuit voormalige hooilanden (bv. beplant met populier). In de Wingevallei, in Dunbergbroek en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c), worden schraalgraslandkernen tot doel gesteld van telkens meer dan 30 ha.	De kwaliteit van dit versnipperde habitatype, waarvan momenteel te weinig sleutelsoorten voorkomen, verbeteren (volgens LSVI-normen) en minder verzurende of eutrofiërende (atmosferische) deposities. Extra aandachtspunt: een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater).
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones	Doel	=(-)	+
	Omschrijving	Behoud van 78 ha van dit type, voornamelijk in de Wingevallei (in deelgebied 1, soms beplant). Een klein deel van de huidige 127 ha zal omgevormd worden naar graslandhabitattypes en een groter deel zal evolueren naar het prioritair boshabitatype 91E0. In totaal zal 49 ha 6430 worden omgevormd naar andere habitattypes.	De kwaliteit van dit versnipperde habitatype, waarvan momenteel te weinig sleutelsoorten voorkomen, verbeteren (volgens LSVI-normen) en minder verzurende of eutrofiërende (atmosferische) deposities. Extra aandachtspunt: een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater).
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud met toename van de huidige 40 ha naar 88 ha met als richtwaarde voor uitbreiding 28 ha. Dit gebeurt vanuit voormalige (eventueel beplante) hooilanden, gelegen in Wingevallei en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c) . In de Wingevallei, in Dunbergbroek en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c), worden schraalgraslandkernen tot doel gesteld van telkens meer dan 30 ha.	De kwaliteit van dit versnipperde habitatype, waarvan momenteel te weinig sleutelsoorten voorkomen, verbeteren (volgens LSVI-normen) en minder verzurende of eutrofiërende (atmosferische) deposities. Extra aandachtspunt: een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater).

Soorten - Ruigtes en graslanden			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Spaanse vlag	Doel	=/+	=
	Omschrijving	Minstens behoud van de huidige populatie met eventuele uitbreiding.	Aan het kwaliteitsdoel van deze soort wordt beantwoord door de voorziene kwaliteitsverbetering van thermofiele habitats als 6430 en van 9120 met zomen en dit voornamelijk op diestiaanheuvelds in overgangen naar valleien.

Landschap: Boslandschap

Deze SBZ is essentieel voor de ontwikkeling van 9160- en 91E0-bossen en zeer belangrijk voor drogere bossen (9120). Deze habitattypes komen momenteel vaak in een gedeeltelijke aangetaste staat van instandhouding voor. Voor een blijvende goede staat van instandhouding is versterking van deze types nodig, zowel landschapsecologisch als kwalitatief. Het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer (CDB) zijn een goede opstap om deze doelen te bereiken. Ook de beheervisie van openbare bossen werkt in de richting van de gestelde kwaliteitsdoelen [*] met zijn < 10 % exoten, meer oude bomen (>1/ha), meer dood hout (4-10 %), meer open plekken (tot 15 %). Deze doelen en doelen als meer mantel-zoomvegetaties (geleidelijke bloem/doorn/insectrijke gradiënten van ten minste 5m breed) en meer rustzones zijn nodig voor een aantal beperkt aanwezige habitattypische soorten van bossen zoals vleermuizen, vuursalamander, ringslang en zwarte specht.

Voor een blijvende goede staat van instandhouding moeten de verschillende boshabitattypes ook landschapsecologisch versterkt worden via bosuitbreiding. Dit omvat zowel bosomvorming, voornamelijk in de Wingevallei en de vallei van de Tieltse Motte, als effectieve bosuitbreiding (richtwaarde 105 ha). Enkel in Walenbos en Wingevallei worden grote boskernen van 100-tallen ha tot doel gesteld; in andere deelgebieden worden de versnipperde bossen landschapsecologisch versterkt via kleinere bosuitbreidingen (2-15 ha). Het minimumdoel van de oppervlaktetoenames door omvorming kan door het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer gerealiseerd worden. De andere doelen (zoals meer en effectieve bosuitbreidingen, ...) vragen een extra inspanning. Bij die bosuitbreidingen en omvormingen dient er oog te zijn voor een goede ruimtelijke afwisseling en verbinding van de verschillende (ook open) habitattypes. Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan: ter hoogte van de valleien (van de Winge en T. Motte) zijn hier potenties voor types als 4010, 6410, 6510, 6430, 7230 en 7140 en op de Diestiaanheuveld voor types als 6230, 4030 en 2330 alsook voor mantel- en zoomvegetaties. Veel Europese beschermde vleermuizen zijn gebonden aan bossen, boomgroepen en bosranden op overgangen naar open biotopen en waterpartijen. Dit is ook een ideaal biotoop voor de ringslang, die voor het afzetten van de eieren ook drogere bossen met open plekken en strooisel opzoekt.

[*] De kwaliteitsdoelen voor een goede staat van instandhouding zijn in feite op een aantal indicatoren nog strenger en op korte termijn niet haalbaar.

Habitats - Boslandschap			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
9120_9190 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) en Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de huidige 460 ha naar 512 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 30 ha, in voornamelijk Chartreuzenbos en op de Wijngaardberg (deelgebieden 1b en 4). Verder vooral via omvormingen van exotenrijke bossen in deze gebieden en ook op Troostenberg, Beninksberg, in Boven Wingevallei, Vallei van de Tieltse Motte en Koebos (deelgebieden 1b, d-e en 2, 6 en 13).	Kwaliteitsverbetering tot een goede staat van instandhouding volgens LSVI-normen (zie algemene inleiding Landschap: Boslandschap en ook: vermindering van de verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities).
9160 - Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de huidige 272 tot 355 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 39 ha. Vooral in de valleien van de Winge en Tieltse Motte (deelgebieden 1a, c-e en 6) en op kleine schaal ter buffering van de hellingbossen.	Zie habitatype 9120: Landschap: Boslandschap. Met als extra kwaliteitsdoelstelling een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater) en het oplossen van de erosieproblematiek in hellingsbossen. De zones in Walenbos met > 10 % dood hout blijven zo behouden.
91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de huidige 388 ha tot 472 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 36 ha. Vooral in de valleien van de Winge en Tieltse Motte (deelgebieden 1a, c-d en 6); op kleine schaal gebeurt bosomvorming ook in Koebos (deelgebied 13) en bosuitbreiding ter buffering van deze boshabitats in de Molendaalbeekvallei (deelgebied 14).	Zie habitatype 9120: Landschap: Boslandschap. Met als extra kwaliteitsdoelstelling een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater) en het oplossen van de erosieproblematiek in hellingsbossen. De zones in Walenbos met > 10 % dood hout blijven zo behouden.

Soorten - Boslandschap			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
Hazelmuis	Doel	=/+	+
	Omschrijving	De zeer kwetsbare relictten binnen deze SBZ beschermen met eventueel een kleine uitbreiding.	Zie bij de boshabitattypes met als extra meer mantel-zoomvegetaties en meer KLE's zoals bij de vleermuizen.
Kleine dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Watervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Laatvlieger	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Minstens behoud van de huidige* vaak kwetsbare vleermuispopulaties (*vermoedelijk minder dan 20 individuen per plek, paar plaatsen bekend, uitgezonderd in Lovenjoel waar zo'n 70 volwassen vrouwtjes geteld werden).	Kwaliteitsverbetering in en nabij de bossen: zie bij de boshabitattypes (Landschap: Boslandschap) met als extra meer mantel-zoomvegetaties en meer KLE's. Kwaliteitsverbetering in en nabij waterpartijen: zie bij de waterhabitats (Landschap: Water- en moerasvegetaties), met als extra de afwezigheid van kunstverlichting. Als zomer- en winterverblijfplaatsen kunnen gebouwen (bv. kerkzolders, bunkers of ijskelders) heringericht worden. De bestaande populaties in de kerken van Houwaart en Lovenjoel, dienen absoluut beschermd te worden. Deze kwaliteitsverbeteringen gebeuren prioritair in de deelgebieden Wingevallei en het kasteel van Horst (deelgebied 1a,e), Walenbos (deelgebied 1c) en Koebos (deelgebied 13) incl. kerken van Houwaart en Lovenjoel.

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

In samenhang met de hoger beschreven doelstellingen zijn door de Vlaamse regering per gebied een aantal prioritaire inspanningen vastgelegd. Dit is een globale omschrijving van de acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen. De inspanningen kunnen onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd. Niet al deze inspanningen zijn op dezelfde termijn realiseerbaar. Er wordt onderstreept dat het uitvoeren van de hieronder opgesomde lijst van inspanningen/acties niet alle knelpunten in het gebied zullen oplossen en niet alle doelen zal weten te bewerkstelligen. De hieronder opgelijste inspanningen/acties zijn dan ook te beschouwen als de prioritaire inspanningen. De concretisering van deze prioritaire inspanningen in verschillende acties is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Voor het realiseren van de prioritaire inspanningen zijn vaak meerdere acties nodig. In paragraaf 4.1 (inspanningsmatrix) worden onder meer alle noodzakelijke acties die voortvloeien uit deze prioritaire inspanningen weergegeven.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 1	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden	In de G-IHD wordt deze SBZ als essentieel naar voor geschoven voor verschillende vochtige schrale graslanden waaronder blauwgraslanden, die er momenteel echter vaak gedeeltelijk aangetast voorkomen. Deze graslanden moeten kwalitatief en landschapsecologisch versterkt worden. Daarom wordt een toename met ± 67 ha van het waardevol vochtig schraal hooilandcomplex beoogd met als richtwaarde voor uitbreiding 29 ha. Bij dit hooilandherstel wordt bij voorkeur vertrokken van verlaten of vaak met populieren beplante graslanden, waar nog relictten van de bedoelde graslandtypes voorkomen. Andere mogelijkheid zijn plaatsen met een explicieter landbouwverleden, namelijk vanuit nog enigszins schrale graslanden. Waar deze relictten nog voorkomen, zoals in bestaande natuureservaten in de valleien van de Winge, Tieltse Motte en Molen(daal) beek en in Walen-, Zwarte en Koebos, zijn de potenties voor herstel van deze zeldzame types hooiland het grootst. Herstel van de waterhuishouding (zie PI 4 : Verbetering van de waterhuishouding in de Wingevallei) en van het lokale greppelpatroon moet zorgen voor een optimale kwel op deze hooilanden. In zo’n optimale omstandigheden levert een zeer specifiek en aangepast hooilandbeheer vaak natuurlijke overgangen tussen verschillende graslandtypes (vermeld onder cluster ‘Ruigtes en vochtige tot natte graslanden’). Het natuurgericht beheer ervan kan mogelijk deels uitgevoerd worden door landbouwers.
PI 2	Versterken van de heide en de droge graslanden	In de G-IHD wordt deze SBZ als essentieel naar voor geschoven voor droge graslanden en als zeer belangrijk voor heide. De momenteel gedeeltelijke aangetaste heides en droge schrale graslanden (25 ha) dienen versterkt te worden. Naast een kwalitatieve verbetering van deze reeds aanwezige habitattypes in de heidesfeer, is ook toename noodzakelijk om de instandhouding te garanderen. Er wordt daarom een totale oppervlakte van ca. 40 ha (verdeeld over beide types samen) voorop gesteld en dit verspreid over verscheidene Diestiaanheuvels, met een grotere kern van meer dan 15 ha op de Beninks berg.
PI 3	Versterken van de bossen	Meer dan 70 % van de SBZ bestaat uit bos en 50 % uit Europees te beschermen boshabitattypen. Zowel de kwaliteit als de omvang van deze boskernen is momenteel vaak onvoldoende om het voortbestaan als boshabitatype en de overleving van de habitattypische soorten te kunnen garanderen. Gezien het grote aandeel privé-bossen (50 % van de bossen) is een intensieve samenwerking nodig met verschillende partners om een voldoende verbetering van de boshabitattypes te realiseren. De landschapsecologische versterking bestaat erin een deel van de momenteel 450 ha [*] niet-habitatwaardige bossen met veelal niet-inheemse boomsoorten om te vormen naar één van de Europese boshabitattypen en dit voornamelijk in Winge-, Motte- en Molendaalbeekvallei. Het bosareaal wordt daarnaast verder ontsnipperd via een richtwaarde van 105 ha bosuitbreiding, die op bepaalde plaatsen ook dienst doet als buffering. Voor de boshabitattypen is de kwaliteitsdoelstelling verder ook minder exoten, meer oude bomen, meer dood hout, meer open plekken, meer mantel-zoomvegetaties en meer rustzones. De uitdaging bestaat er dus in de bouseigenaars ervan te overtuigen om bij het multifunctioneel bosbeheer de ecologische functie voldoende te benadrukken. Het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer en de doelstellingen die daarmee gepaard gaan voor de middellange termijn (20 jaar) zijn een goede opstap om de finale doelen te bereiken. Het minimumdoel van de oppervlaktetoenames door omvorming kan hierdoor gerealiseerd worden. De andere doelen (zoals meer en effectieve bosuitbreidingen, ...) vragen een extra inspanning. <i>[*] ±100 ha tot doel gestelde open habitattypes dienen ook omgevormd te worden vanuit zulke ‘exoten’bossen zijnde een paar ha heide vanuit dennenaanplant, ±35 ha graslanden én ±60 ha ruigtes vanuit populierenaanplant.</i>
PI 4	Verbetering van de waterhuishouding in de Wingevallei	De nu meestal gedeeltelijk aangetaste blauwgraslanden, natte hooilanden, water- en moerashabitats en moerasbossen, habitattypes waarvoor deze SBZ in de GIHD vaak als essentieel werd aangeduid, hebben vaak te lijden onder verdroging en/of overstroming met vuil water. Om de slaagkansen van een gevarieerd hooilandherstel (cfr. PI 1: Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden) en bosnetwerk (cfr. PI 3: Versterken van de bossen) in de Wingevallei te verhogen, dient er enerzijds de verdroging te worden aangepakt. Een oplossing hiervoor is uitvoering van het realistisch scenario uit de ecohydrologische studie van de Winge (Haskoning 2006). Dit betreft het tot een halve meter opstuwen van verscheidene kleinere grachten, indien de waterkwaliteit dit toelaat. Indien dit scenario niet voldoende elzenbroeken oplevert, moet bv. het maximaal scenario (met opstuwing van Winge en Grote Losting zelf) uit die studie verder onderzocht worden. Een prioritaire actie inzake de waterkwaliteit is bv. het concentreren van verschillende overstorten in één enkele beek, zoals bv. de Droge Beek te Dutsel (die niet overstromt ter hoogte van kwetsbare vegetaties in de Wingevallei), zodat de andere beken er enkel regen- en gebiedseigen water bevatten (cfr. studie Haskoning 2006). Of het oplossen van de puntlozingen/overstorten op de waterlopen kan een andere oplossing zijn.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 5	Soortgerichte maatregelen	Via enkele ‘soortbeschermingsprojecten’ wordt het leefgebied van een aantal van deze soorten verbeterd. Voorbeeldprojecten ten voordele van Europese soorten zoals enkele vleermuizen zijn het (her)inrichten van (kerk/kasteel)zolders en het aanleggen en onderhouden van kleine landschapselementen, waaronder ook poelen. Hiervan profiteren ook andere soorten zoals bv. ringslang. Dergelijke ecologische infrastructuur dient goed doordacht aangelegd te worden zodat soorten het als verbindingselement of stapsteen kunnen gebruiken tussen de verschillende habitatkernen. Andere voorbeeldprojecten zijn het wegnemen van vismigratieknelpunten en het verbeteren van de waterkwaliteit en morfologie van de waterlopen voor bittervoorn (en voor ijsvogel, beide ook Europese soorten) en het aanleggen van amfibieëntunnels voor habitattypische (vuur)salamanders in de omgeving van Horst.
PI 6	Aandacht voor mantel- en zoombeheer	Een belangrijke sterkte van deze SBZ is de veelheid aan habitattypen. Een zwakte is dan weer de veelal abrupte overgang tussen de gesloten habitattypen (bos) enerzijds en open habitattypen of het omgevend landschap anderzijds. Door die plotse overgangen geleidelijker te laten verlopen langsheen een goed ontwikkelde mantelzoomvegetatie van tenminste 5 m breed, worden de habitattypen niet alleen beter gebufferd tegen invloeden van buitenaf, maar worden ze ook aantrekkelijker voor tal van habitattypische soorten waaronder vleermuizen. Deze maatregel kan zowel door privé-eigenaars, beherende instanties als overheden uitgevoerd worden. Mantel-zoomvegetaties maken deel uit van de ruigtes (HT 6430). Om dit type in een goede staat in stand te houden is er 78 ha van dit type kwaliteitsvol te beheren in dit habitatrichtlijngebied. Extra aandacht voor deze maatregel zal dan ook gevraagd worden in de verschillende beheerplannen.
PI 7	Waterkwaliteitsbewaking	Bepaalde maatregelen in de land-, tuin- of bosbouwsector, zoals het toedienen van mest of het gebruik van bestrijdingsmiddelen, hebben nadelige gevolgen voor een aantal habitattypes. Er moet vermeden worden dat (relicten van) habitattypes (bv. 6230, 6410, 6510, 7140, 7230, 91E0_oli, 91E0_bron, ...) binnen deze SBZ, bv. in Walenbos, verdwijnen of achteruitgaan door gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen of door aanrijking. Dit moet verder opgevolgd/gemonitord/onderzocht worden alvorens beperkingen(bv. in gebruik van mest & bestrijdingsmiddelen) op te leggen. De eutrofiëringsbronnen dienen afgebakend te worden zodat kostenefficiënte maatregelen ter remediëring kunnen worden opgestart.
PI 8	Oplossen van de erosieproblematiek in hellingsbossen	De boshabitats in de hellingbossen rond o.m. Lubbeek hebben plaatselijk te lijden onder inspoelend bodemmateriaal waarop meststoffen en pesticiden geadsorbeerd zit. Een oplossing hiervoor is het ontwikkelen van bufferstroken (grasland of bos) op de bovenliggende erosiegevoelige gronden rond deze hellingbossen. Vaak dient dit te gebeuren op huidige landbouwgronden. Landbouwers kunnen ook zelf grasstroken (evt. met houtkanten) aanleggen of het perceel als grasland of als boomgaard met gras beheren.
PI 9	Soortenbeschermingsplan voor de kamsalamander	Er wordt een soortbeschermingsprogramma opgemaakt voor de kamsalamander met daarin een aanpak voor de realisatie van de ecologische verbinding voor de kamsalamander in de Valleien van de Winge en Motte, zoals beschreven in de motiveringsnota in bijlage aan het onderbouwende rapport.

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

Tijdens het overleg over de instandhoudingsdoelstellingen is een aantal gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering aangebracht door de deelnemers aan het voorafgaand overlegproces. In deze paragraaf worden deze meegegeven ter informatie. De lijst is niet limitatief noch bindend. Het is bovendien mogelijk dat deze lijst wijzigt tijdens het implementatieproces.

	Omschrijving aandachtspunten
1	Gemeente Rotselaar De gemeente Rotselaar vraagt aandacht voor het Wingepark bij het realiseren van de bosdoelen; daarnaast vraagt de gemeente dat wanneer bij het nemen van maatregelen ter realisatie van de IHD-doelen in deze SBZ grondwerken nodig zijn dat er dan de nodige aandacht besteed wordt aan de aanwezige archeologische waarden en vondsten. De gemeente Rotselaar wenst ook dat de nadruk wordt gelegd op het feit dat de intergemeentelijke archeologische dienst in de vroegste studie- en planfase van de maatregelen ter realisatie wordt betrokken. Dit teneinde tijdswinst te bekomen en financieel verlies (door het treffen van mitigerende maatregelen) te vermijden. (Bron: S-IHD rapport)
2	Gemeente Holsbeek De gemeente Holsbeek vraagt aandacht voor en samenwerking en overleg met de gemeente Rotselaar in verband met bosdoelen ten noorden van de autosnelweg. (Bron: S-IHD rapport)
3	Gemeente Tielt-Winge De gemeente Tielt-Winge vraagt om de verschillende partners en belanghebbenden, waaronder ook particuliere eigenaars, bij het uitwerken van de doelstellingen vroeg genoeg te betrekken, met het oog op het mee verwezenlijken van de doelstellingen; en de gemeente vraagt voldoende communicatie en overleg tussen alle betrokken overheden om een duidelijk overzicht te houden op eventuele verwezenlijkingen of knelpunten. (Bron: S-IHD rapport)
4	Gemeente Tielt-Winge / Gemeente Holsbeek / Gemeente Rotselaar / Gemeente Lubbeek De gemeenten Tielt-Winge en Holsbeek stellen vast dat er weinig maatschappelijk draagvlak bestaat voor het opstuwen van waterwegen en vragen de nodige aandacht bij het nemen van dergelijke maatregelen, ook omdat er al problemen met wateroverlast zijn in de gemeenten. Alle gemeenten vragen dat de invloed beperkt blijft (tot de percelen van ANB/Natuurpunt, geen belemmering van de toegankelijkheid van bv. buurtwegen, ...) (Bron: S-IHD rapport)
5	Departement LV Het beleidsdomein landbouw en Visserij stelt dat bosuitbreiding op landbouwgebieden moet beperkt worden en enkel kan gebeuren op plaatsen die uit een actuele landbouwgevoeligheidsanalyse worden aangeduid als minder belangrijk. Het Beleidsdomein wil erop wijzen dat alle sectoren moeten bijdragen tot het realiseren van beoogde doelstellingen en dat niet enkel landbouwgrond mag aangesproken worden. Het beleidsdomein landbouw en Visserij beklemtoont dat op de Wijngaardberg bos en landbouwgebied naast elkaar moet blijven bestaan en dat de kapitaal intensieve en gebiedskenmerkende landbouw/fruitteeltactiviteiten op de Wijngaardberg niet kunnen wijken voor bosuitbreiding. (Bron: S-IHD rapport)
6	Natuurbeheer De sector natuurbeheer stelt dat bij de implementatie garanties geboden dienen te worden op maatregelen tegen bedreigingen van buiten af, met name de permanente overstroming van de Spicht als gevolg van sedimentatie met huishoudelijk afvalwater, voortdurende modderstromen voor Meldertbos, occasionele erosie nabij Koebos en Zwarte Bos. (Bron: S-IHD rapport)
7	Sector jacht De sector jacht vraagt aandacht en maatregelen voor de bescherming van grondbroeders en overaantallen houtduiven en kauwen in deze SBZ. (Bron: S-IHD rapport)
8	Sector eigenaars De sector eigenaars vraag om actief betrokken te worden bij de uitvoering van de doelen. In dit gebied zijn specifiek veel privéboseigenaars. De sector vindt dit een opportuniteit die ook in dit gebied onderbenut wordt. (Bron: S-IHD rapport)

	Omschrijving aandachtspunten
9	Sector eigenaars De sector eigenaars vreest voor negatieve gevolgen op doelen en naar waterschade toe bij toename van de populatie bever. (Bron: S-IHD rapport)
10	Sector eigenaars De sector eigenaars stelt dat in de valleibossen van deze SBZ vaak genoeg dood hout aanwezig is. Algemeen in Vlaanderen wordt maar een beperkt deel van de jaarlijkse houtaanwas geoogst. (Bron: S-IHD rapport)
11	Sector landbouw De sector landbouw vraagt dat er bij de realisatie van het vochtig hooilandnetwerk, inclusief de nodige vernatting, rekening wordt gehouden met het aanwezige landbouwgebruik. (Bron: S-IHD rapport)
12	Sector landbouw De sector landbouw vraagt dat de vermelding dat de bosuitbreiding niet mag gebeuren ten koste van de beoogde open habitattypen en ook niet ten koste van de regionaal belangrijke biotopen veranderd wordt. In de werkgroep afstemming IHD en RUP's is steeds gesteld dat de realisatie van de IHD zoveel mogelijk moet gebeuren in de reeds bestaande groengebieden. In bepaalde gevallen kan hier van afgeweken worden maar voor RBB enkel wanneer voldoende gemotiveerd in context van Europese doelstellingen, biotopen nodig als buffergebied of met een verbindende functie. Zomaar stellen dat een uitbreiding van een habitatype niet kan ten koste gaan van een RBB gaat volgens de sector in tegen de eigen methodiek die ANB aan het ontwikkelen is. (Bron: S-IHD rapport)
13	Sector economie De sector economie vraagt om bij de implementatie rekening te houden met de mogelijke ontwikkelingen en zoekzones naar uitbreiding van het Wingepark buiten SBZ in het gedeelte tussen de autostrade A2 en de ambachtelijke zone (afbakening regionaal stedelijk gebied Leuven, gemeentelijke structuurplannen). Het behoud en uitbreiden van bepaalde soorten en habitats in dit versnipperd gebied houdt volgens de sector geen rekening met de sociaaleconomische realiteit van het bedrijventerrein en met de impact van de autostrade (atmosferische depositie, waterkwaliteit) en de behoefte aan uitbreiding van het bedrijventerrein voor lokale bedrijven. (Bron: S-IHD rapport)
14	Sector landbouw De sector landbouw stelt dat een oorzaak van de vele overstromingen is dat de Motte stroomafwaarts te weinig geruimd wordt; de sector vindt dat dit moet aangepakt worden tijdens de implementatie. (Bron: S-IHD rapport)
15	Sector economie De sector economie stelt dat het van belang is voor de Winge–en Mottevallei een integrale oplossing te hebben waarbij de impact van maatregelen voor alle sectoren duidelijk wordt en waarin alle belangen zijn meegenomen. Enerzijds is het van belang de grondwaterwinning Huiskens te behouden aan de vergunde debieten op de drinkwatervoorziening te bestendigen. Anderzijds is het behoud van het habitatype Grasland met Molinia (6410) in de Winge en Motte-vallei voor verschillende bedrijven in de landelijke woongebieden niet gewenst. Deze bedrijven hebben een noodzaak van draineren en voorkomen van overstroming. (Bron: S-IHD rapport)
16	Sector economie De sector Economie stelt dat om te komen tot de gevraagde waterkwaliteit, bijkomend technieken geïnstalleerd dienen te worden met een zeer hoge kostprijs (voornamelijk wat betreft de parameter fosfor). Een verbetering van deze parameter legt onevenredig hoge verplichtingen op voor bedrijven op het bestaande bedrijventerrein en voor mogelijke uitbreidingen. De sector economie vraagt dat bij de implementatie van de doelstellingen, rekening gehouden wordt met de aanwezige bedrijvigheid. Hierom vraagt de sector Economie dat, vooraleer er beperkende maatregelen worden opgelegd met impact op industrie, het oorzakelijk verband tussen industrie en het betreffende knelpunt moet zijn aangetoond en onderbouwd. Hierbij dient volgens de sector Economie tevens te worden onderbouwd in welke mate het bedrijf in kwestie tot het genoemde knelpunt bijdraagt. Daarnaast vraagt de sector Economie dat in het geval van beperkende maatregelen eerst duidelijk aangetoond wordt dat de beperkende maatregel effectief voor een verbetering van het knelpunt zal zorgen. (Bron: S-IHD rapport)

3 Openstaande taakstelling

De in dit hoofdstuk beschreven oppervlaktebalans op SBZ niveau werd als taakstelling vastgesteld in het S-IHD-besluit voor deze SBZ. Op basis hiervan is een indicatieve verdeling van de doeloppervlaktes over de verschillende deelgebieden gebeurd via een modelmatige berekening. In paragraaf 3.1 wordt per aangewezen habitattype in deze SBZ het overzicht gegeven van de totale oppervlakte doelen, de oppervlakte actueel habitat en het openstaand saldo aan te realiseren habitat (door omvorming vanuit bestaande andere natuur of door uitbreiding op plaatsen die nu niet ingenomen zijn door natuur). In de volgende managementplannen zal dit overzicht geactualiseerd worden met een stand van zaken en het openstaand saldo. Voor de soorten wordt geen oppervlaktebalans weergegeven. Gezien de complexe koppeling van de populatiedoelen aan habitats, regionaal belangrijke biotopen en andere vegetatietypes is het momenteel niet mogelijk om voor soorten een betekenisvolle openstaande taakstelling met oppervlaktebalans op te geven. In 3.2 wordt de taakstelling voor de soorten kort voorgesteld; voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar Bijlage 2 bij het IHD-besluit. De geactualiseerde openstaande taakstelling wordt in een latere fase van de managementplannen weergegeven. In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt indicatief de actuele ligging van de habitats en de indicatieve verdeling van de doelen over de verschillende deelgebieden weergegeven. De verdeling van deze doelen over de verschillende deelgebieden maakt deel uit van het overleg met de betrokken actoren in het overlegplatform voor deze SBZ. De verdeling kan naar aanleiding daarvan in een volgende versie van het managementplan aangepast worden.

3.1 Habitats

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
2330	0.50	0.50	0.00
3140 **	0.00	0.00	0.00
3150	0.001	0.001	0.000
4010	5.00	0.50	4.50
4030	16.00	13.00	3.00
6230	35.00	21.00	14.00
6410	18.00	4.00	14.00
6430	78.00	127.00	-49.00
6510	88.00	40.00	48.00
7140	3.00	0.01	2.99
7220 **	0.00	0.00	0.00
7230	2.00	0.10	1.90
9120_9190	512.00	460.00	52.00
9160	355.00	272.00	83.00
91E0	472.00	388.00	84.00
Opmerkingen			
** Voor dit habitattype werd in het aanwijzingsbesluit geen oppervlakte doel opgegeven, wel een kwaliteitsdoel.			

3.2 Soorten

Soort	Doel
Bittervoorn	uitbreiding
Drijvende waterweegbree	uitbreiding
Hazelmuis	behoud
Kamsalamander	uitbreiding
Kleine dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Watervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Laatvlieger	behoud
Spaanse vlag	behoud
Zeggekorfslak	uitbreiding

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

Voor het realiseren van de taakstelling (zie hoofdstuk 2) zijn door de Vlaamse regering een aantal prioritaire inspanningen gedefinieerd. De prioritaire inspanningen beschrijven de verschillende acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de taakstelling. De planning van deze acties hangt onder andere af van de beschikbare budgetten, de maatschappelijke context en de aanwezige kennis. Een aantal acties moeten echter prioritair gerealiseerd worden binnen de planperiode van het Vlaamse Natura 2000 programma 2014-2020 om:

- de verdere achteruitgang van habitattypes of soorten te stoppen of te vermijden (prioriteit stand still);
- de Vlaamse taakstelling 2020 te realiseren (prioriteit 2020).

Door de Vlaamse regering zijn in het S-IHD-besluit de prioritaire inspanningen bepaald waarbinnen één of meerdere prioritaire actie(s) moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd in deze SBZ. Het nader omschrijven van de acties gebeurt in overleg met alle betrokkenen binnen het overlegplatform tegen begin 2015 voor vastlegging in een nieuwe versie van het managementplan. Bijzondere aandacht zal hierbij gegeven worden aan die acties die binnen de planperiode 2015-2020 uitgevoerd moeten worden. Vanaf 2019 kunnen immers de nodige verplichtende maatregelen opgelegd worden indien blijkt dat prioritaire acties anders niet gerealiseerd worden binnen deze planperiode.

In paragraaf 4.1 is het overzicht van de prioritaire inspanningen weergegeven en de prioriteit m.b.t. de planperiode 2014-2020. In de volgende managementplannen zal dit overzicht aangevuld worden met een overzicht van de acties die vallen binnen deze verschillende inspanningen en van hun status.
In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt een ruimtelijk overzicht van de verdeling van de prioritaire inspanningen over de verschillende deelgebieden weergegeven.

4.1 Inspanningsmatrix

Gezien er nog geen vastgestelde actielijst is, worden in deze versie van het managementplan enkel de prioritaire inspanningen zoals vastgesteld in het S-IHD-besluit weergegeven. Zodra de actielijst is vastgesteld, wordt deze in een volgende versie van het managementplan aan de inspanningsmatrix toegevoegd.

	Prioritaire inspanning cfr. Besluit Vlaamse regering	Prioriteit
PI 1	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden	Standstill
PI 2	Versterken van de heide en de droge graslanden	2050
PI 3	Versterken van de bossen	2050
PI 4	Verbetering van de waterhuishouding in de Wingevallei	Standstill
PI 5	Soortgerichte maatregelen	Standstill
PI 6	Aandacht voor mantel- en zoombeheer	2050
PI 7	Waterkwaliteitsbewaking	Standstill
PI 8	Oplossen van de erosieproblematiek in hellingsbossen	2050
PI 9	Soortenbeschermingsplan voor de kamsalamander	2050

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke milieucondities vereist zijn voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding voor de aangewezen habitats en soorten. Bij de opmaak van dit MP 1.0 was een gebiedsgerichte invulling niet mogelijk. Informatie over de vereiste milieuomstandigheden voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de habitats en soorten zijn te vinden in de publicatie "Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de Natura 2000 habitattypen", gepubliceerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) met als referentie T'Jollyn et al., 2009 en te consulteren op www.inbo.be/natura2000.

6 Richtkaart

De richtkaart is een belangrijk ruimtelijke afwegingskader voor plannen, projecten, instrumenten... Het geeft in de eerste plaatst een synthese van de stand van zaken op het terrein en zoals gepland. Een natuurdoel is immers pas 'geplaatst', wanneer inrichting en beheer van het betrokken perceel afgesproken zijn in een natuurbeheerplan, of één van de gelijkwaardige plannen die er mee gelijkgesteld kunnen worden. In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de geplande doelen in natuurbeheerplannen of gelijkaardige plannen. Zolang een deel van de taakstelling niet is opgenomen, bevat de richtkaart daarnaast een ecologisch geschikte zoekzone die ruim genoeg is om via vrijwilligheid en socio-economische afwegingen te zoeken naar een optimale plaatsing van de resterende doelen en daartoe gevrijwaard wordt. De bepaling van deze zoekzone gebeurt op Vlaams niveau aan de hand van de actuele en natuurlijke potentiekaarten, rekening houdend met de oppervlakte waarvoor reeds garanties zijn op een correct beheer via een geïntegreerd beheerplan of een gelijkaardig instrument en socio-economische belangen. Dit gebeurt door middel van een geobjectiverde, modelmatige berekening. Naarmate bijkomende doelen worden 'geplaatst', door natuurbeheerplannen of gelijkwaardig instrumenten of in voorkomend geval, via verplichtingen, zal ook de omvang van de zoekzone(s) afnemen. De opmaak van de zoekzone(s) vormt dus het semiautomatische resultaat van de afspraken die gemaakt zijn over het onder correct beheer brengen van terreinen.

De richtkaart is in dit Managementplan 1.0 nog onvolledig omdat de benodigde data nog in opbouw of overleg zijn. Hieronder wordt per voorzien onderdeel aangegeven in welke mate het ingevuld is in deze planversie.

6.1 Situering actuele habitats

De situering van de actuele habitats is indicatief opgenomen in kaarten 1 en 2.

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

De ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes in dit SBZ zijn opgenomen in kaart 1.

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

De ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen is weergegeven in kaart 2. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.7 Zoekzones

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

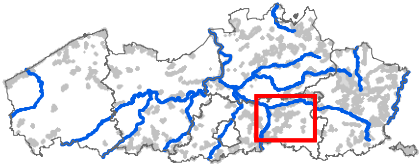
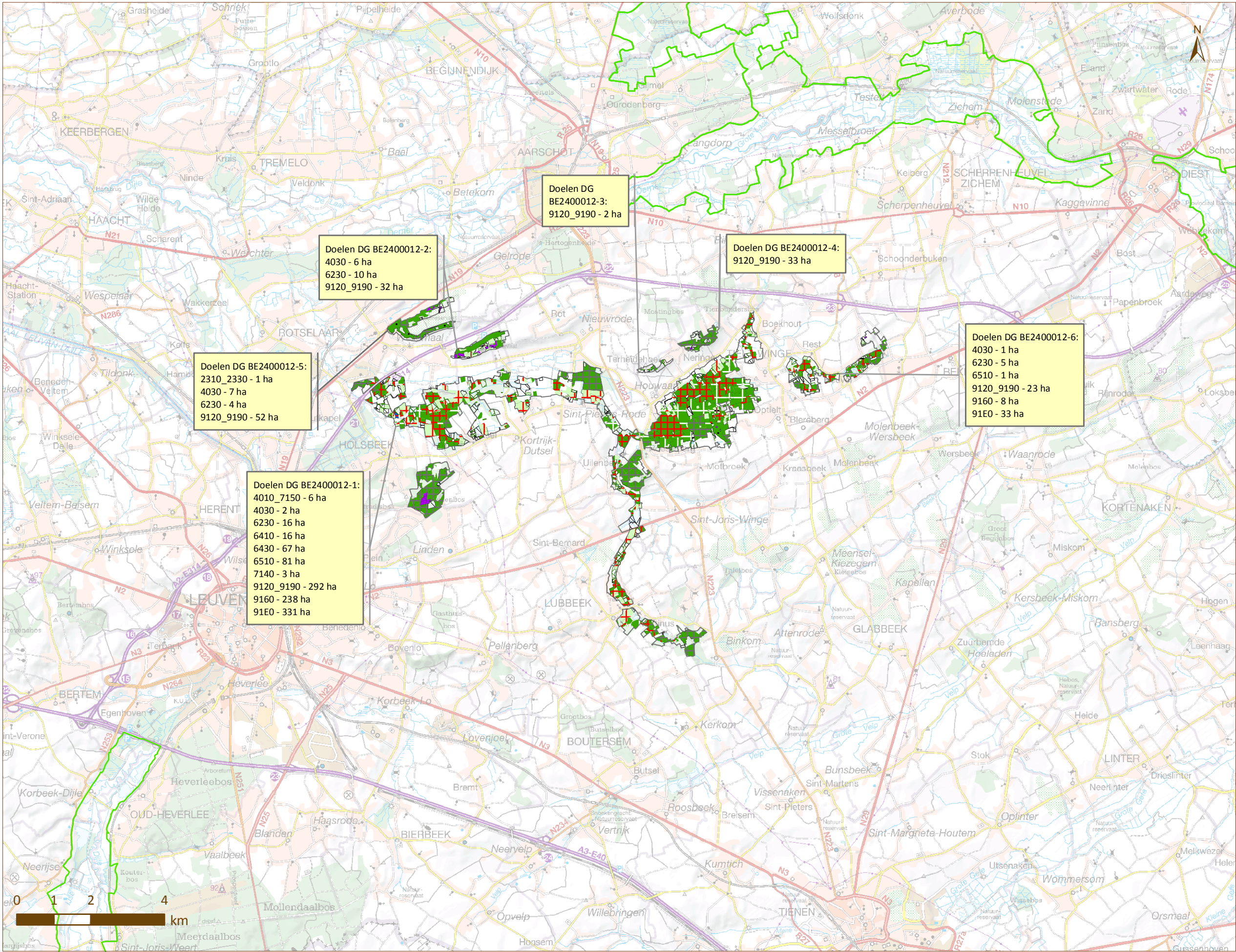
6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

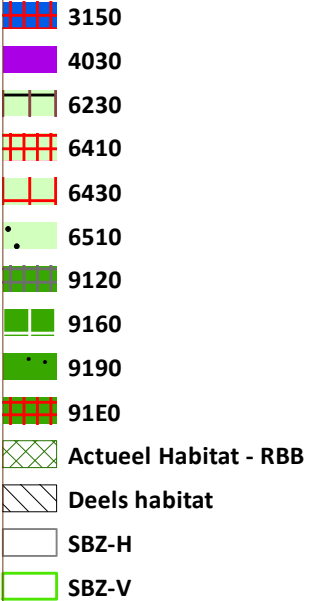
Kaartenlijst

Kaart 1. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes.

Kaart 2. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

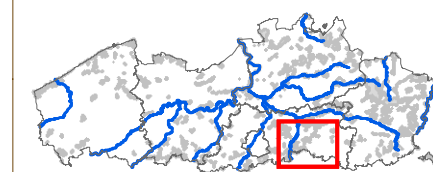
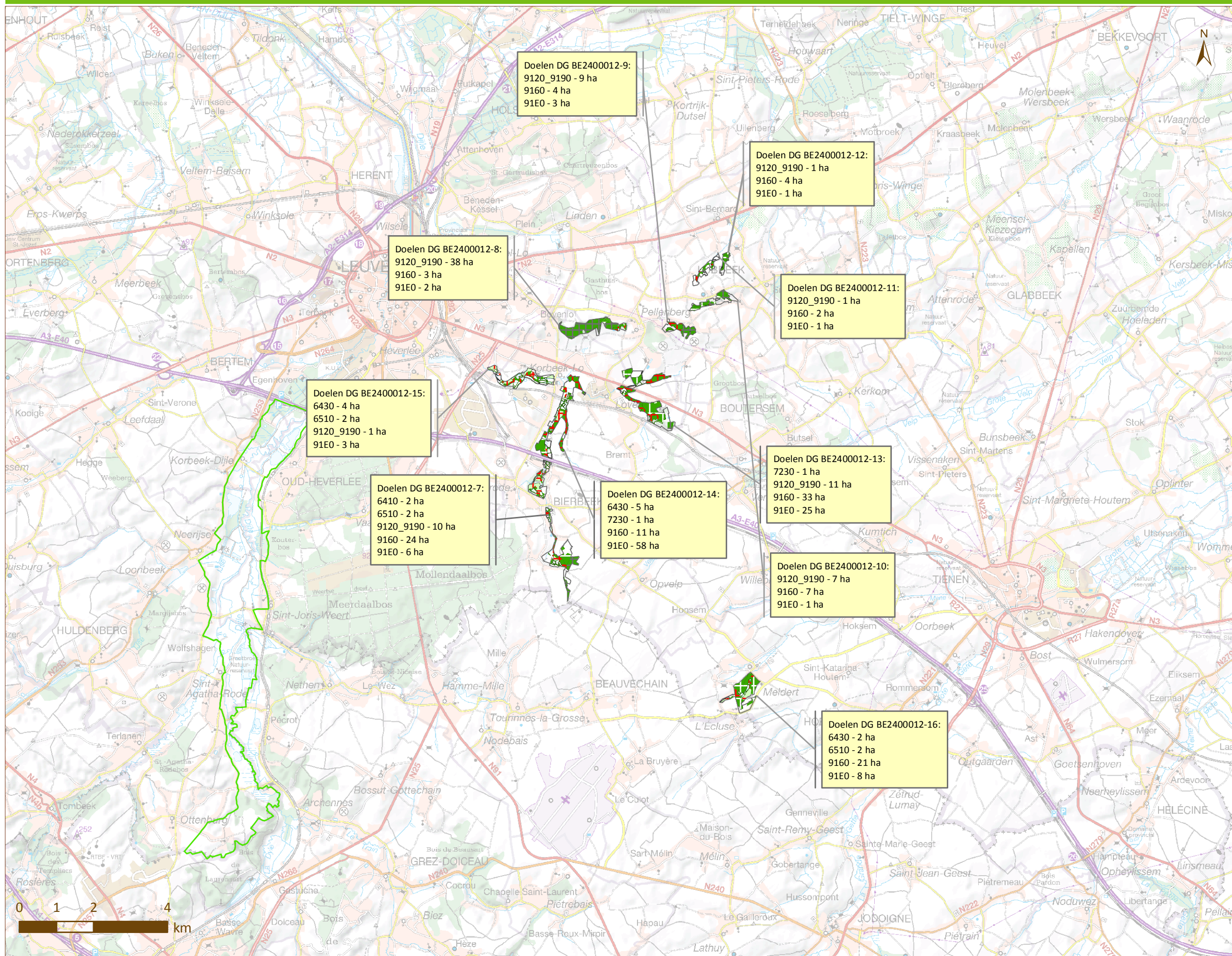
Habitat Natura 2000

Indicatieve situering van de actuele
habitats en de verdeling van de
doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

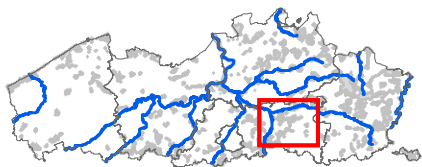
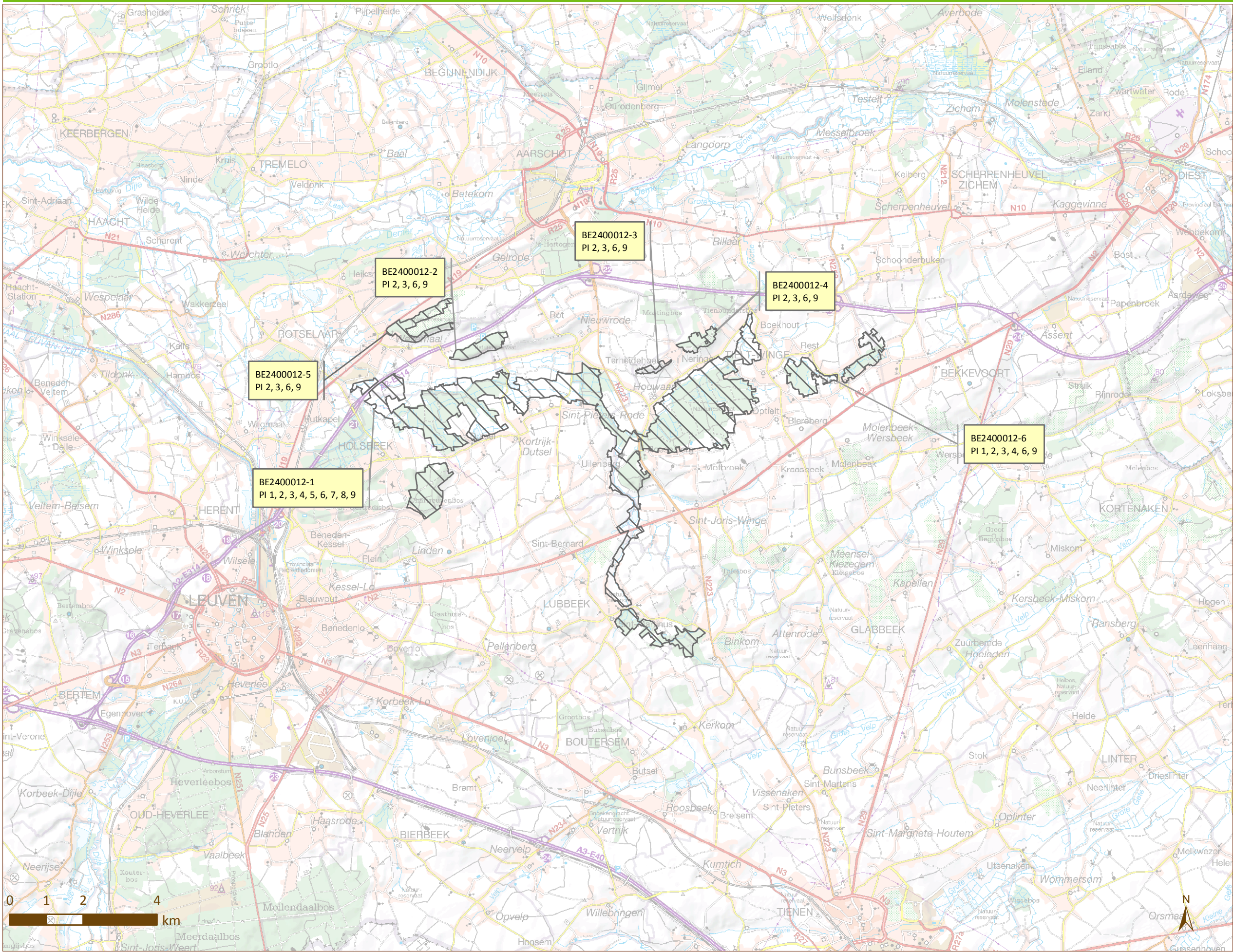
Habitat Natura 2000

- 6410
- 6430
- 6510
- 9120
- 9160
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H
- SBZ-V

Indicatieve situering van de actuele
habitats en de verdeling van de
doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

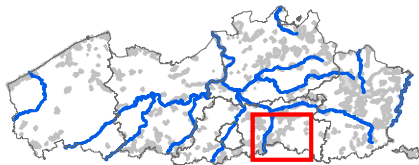
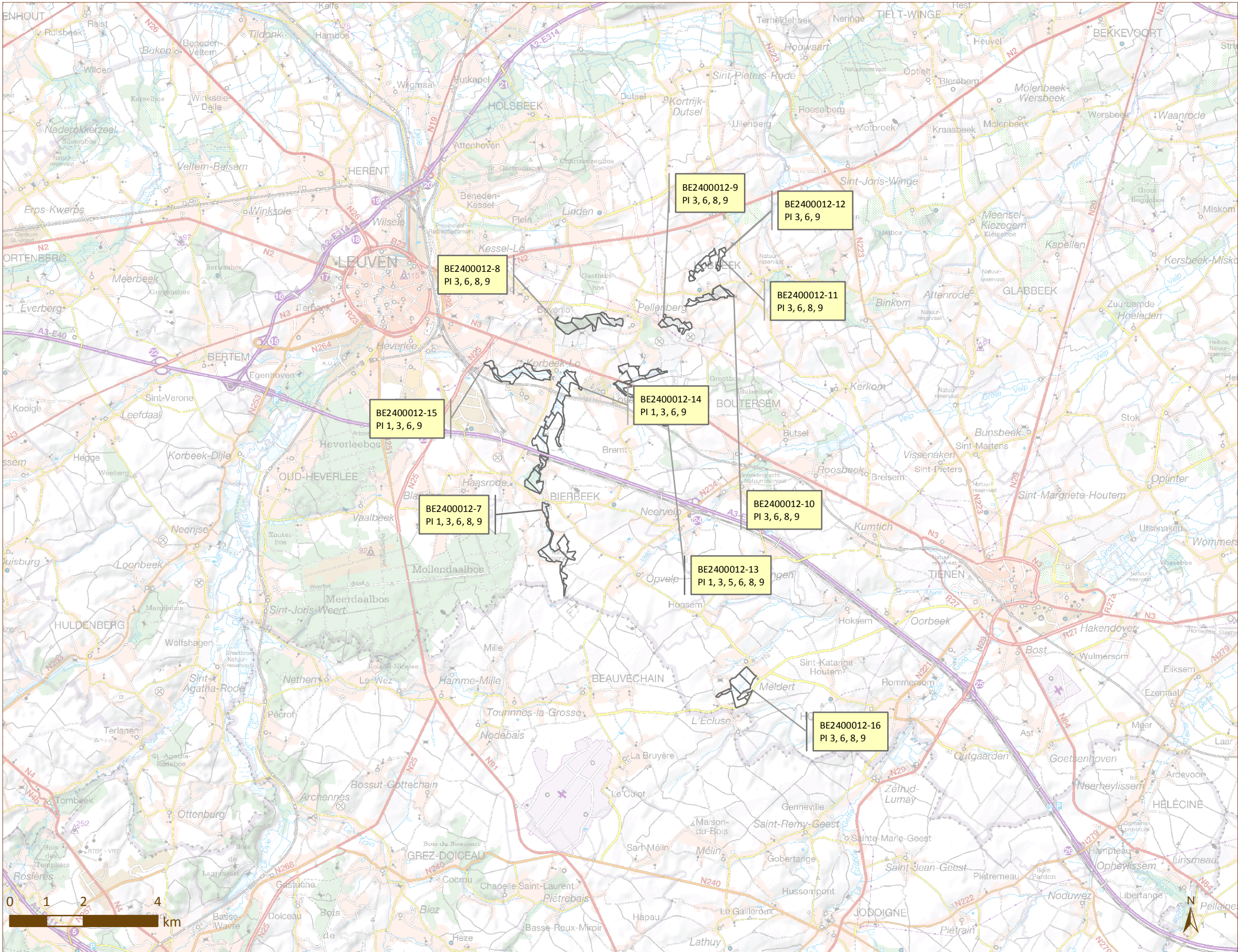
SBZ-H

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

SBZ-H

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

Het Vlaams Natura 2000-programma bevat een globaal afwegingskader, met daarin:

- een onderlinge afweging van de ecologische vereisten van zowel de Europees te beschermen habitattypes, van de Europees te beschermen soorten als van de soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat;
- een afweging voor soorten van regionaal belang van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats ten aanzien van ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen.

In dit hoofdstuk moet worden aangegeven op welke wijze bij de realisatie van de taakstelling dit afwegingskader toegepast werd of zal worden.

De informatie over de uitvoering van het globaal afwegingskader voor deze SBZ wordt toegevoegd vanaf de volgende versie van het managementplan. Het Vlaams Natura 2000-programma, waar het globaal afwegingskader Natura 2000 deel van uitmaakt, bestaat immers nog niet bij de opmaak van dit Managementplan 1.0. Bovendien ontbreken in deze planversie belangrijke elementen die relevant zijn voor de beschrijving van de uitvoering van het globaal afwegingskader, zoals de ruimtelijke configuratie van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de zoekzones.